

РОЗДІЛ 1. СВІТОВЕ ГОСПОДАРСТВО І МІЖНАРОДНІ ЕКОНОМІЧНІ ВІДНОСИНИ

ПОРІВНЯЛЬНА ОЦІНКА КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ УКРАЇНИ COMPARATIVE ESTIMATION OF COMPETITIVENESS OF UKRAINE

У статті проведено порівняльну оцінку конкурентоспроможності України з найближчими претендентами на вступ до Європейського Союзу – Грузією та Молдовою. Було використано метод аналізу ієрархії. До уваги бралися дані країн у глобальних індексах конкурентоспроможності, легкості ведення бізнесу та економічної складової частини індексу глобалізації КОФ. У результаті розрахунку встановлено, що Грузія є найперспективнішою в глобальному розрізі.

Ключові слова: індекс конкурентоспроможності, індекс легкості ведення бізнесу, економічна глобалізація, Україна, Грузія, Молдова, метод аналізу ієрархії.

В статье проведена сравнительная оценка конкурентоспособности Украины с ближайшими претендентами на вступление в Европейский Союз – Грузией и Молдовой. Был использован метод анализа иерархии. Во внимание принимались данные стран в глобальных индексах конкурентоспособности, легкости ведения бизнеса и экономической составляющей индекса глобализации КОФ. В результате расчета установлено, что Грузия является самой перспективной в глобальном разрезе.

сти, легкості ведення бізнесу та економічної складової частини індексу глобалізації КОФ. В результаті розрахунку встановлено, що Грузія є найперспективнішою в глобальному розрізі.

Ключевые слова: индекс конкурентоспособности, индекс легкости ведения бизнеса, экономическая глобализация, Украина, Грузия, Молдова, метод анализа иерархии.

The article discusses the comparative assessment of the competitiveness of Ukraine with the closest applicants for European Union membership – Georgia and Moldova. The hierarchy analysis method was used. Attention was drawn to the country's data in the Global Competitiveness Index, Doing Business and the economic component of the KOF Globalization Index. As a result of the calculation, it was established that Georgia is the most promising in the global context.

Key words: Competitiveness Index, Doing Business, economic globalization, KOF, Ukraine, Georgia, Moldova, hierarchy analysis method.

УДК 332.642(339.137.2)(045)

Михальченко І.Г.

к.е.н., доцент кафедри економіки
Національний авіаційний університет

Мислик Ю.А.

студентка
Національний авіаційний університет

Постановка проблеми. Високий рівень конкурентоспроможності країни можливий в умовах розвиненої секторальної економіки, високої ділової активності, інноваційного розвитку та соціального забезпечення. Постіндустріальна фаза економічного розвитку світового господарства вимагає від країн, які не бажають входити до економічної периферії, активно просуватися у напрямку підвищення конкурентоспроможності національної економіки, формування потужного інноваційного та науково-технічного потенціалу, сприятливого бізнес-середовища. Лише за таких умов можливо зайняти гідні позиції на міжнародних ринках, у тому числі на європейському.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідженню теоретичних проблем конкурентоспроможності підприємств у ринкових умовах господарювання присвячені праці М. Портера, І. Ансоффа, А. Курно, Ф. Еджуорт, Дж. Робінсона, Ж.-Ж. Ламбена, Ф. Котлера, Д. Кемпбела, Дж. Стоунхауса, Б. Х'юстона, С.І. Савчука, Г.Л. Азоева, А.Ю. Юданова та ін. Практичні питання дослідження конкурентоспроможності промислових підприємств розглянуто у публікаціях Г.Л. Багієва, Т.О. Загорної, І.З. Должанського, М.Г. Долинської, В.Є. Реутова, О.М. Ястремської, Т.Ф. Рябової, В.А. Тарана, Н.М. Купріної, Х. Фасхієва, Р.А. Фатхутдінова та ін. Методи кількісної оцінки та аналізу конкурентоспроможності роз-

глядали такі вчені, як І.Н. Герчикова, У.Г. Зіннуров, І.У. Зулъкарнаєв, Л.Р. Ільєсова, Р.А. Фатхутдінов, Х. Фасхієва та ін.

Постановка завдання. Відкрито заявлена геоекономічна політика на інтеграцію України до ЄС потребує детального аналізу рівня розвитку окремих складових частин глобалізаційних процесів – економічних, соціальних, політичних, порівняно з найближчими конкурентами на вступ до ЄС – Грузією та Молдовою. Адже відомо, що одночасно з Україною економічну частину угоди про асоціацію з ЄС підписали Молдова та Грузія (27 червня 2016 р.), які створюють загрозу передової позиції України для входження в ЄС [1]. Тому вважаємо за доцільне провести порівняльний аналіз конкурентоспроможності даних країн в умовах глобалізації.

Виклад основного матеріалу дослідження. Відповідно до періодичних звітів Світового Економічного Форуму, 12 критеріїв конкурентоспроможності поділено на три субіндекси – факторноорієнтованість, орієнтованість на ефективність, орієнтованість на інновації.

За критерієм факторноорієнтованості в індексі 2017–2018 Грузія займає вищі позиції порівняно з Україною за всіма підіндексами, окрім охорони здоров'я та початкової освіти (69 та 53 позиції відповідно). Молдова випереджає Україну за складником «Макроекономічне середовище» (81 та 121 відповідно) (табл. 1) [2].

За критерієм орієнтованості на ефективність Україна посіла вищі позиції за підіндексом «Вища освіта і професійна підготовка» та «Розмір внутрішнього ринку». Грузія характеризується вищими показниками ефективності ринку товарів і послуг, ринку праці та розвиненості фінансового ринку. За рівнем технологічного розвитку передовою була і залишається Молдова.

Незважаючи на те, що в цілому за індексом глобальної конкурентоспроможності 2017–2018 Грузія випереджає Україну та Молдову (67, 81, 89 місця відповідно), як і в попередньому періоді (59, 85, 100 місця в рейтингу 2016–2017 відповідно), за критерієм «Орієнтованість на інновації» передовою серед порівнюваних країн є Україна – як за підіндексом рівня розвитку бізнесу, так і за інноваційним потенціалом.

У результаті реформ, проведених у 2010–2016 рр., у рейтингу легкості ведення бізнесу 2017 Грузія зайняла 16 місце зі 190, що на 64 позиції вище, ніж Україна, Молдова – 44 місце, що на 36 позиції вище, ніж Україна (Україна очолила 80 місце); принципово ситуація не змінилась і в рейтингу 2018 (9-е, 44-е та 76-е місця відповідно), хоча позиції Грузії значно покращилися. Україна також піднялася на чотири сходинки, але

займає низькі місця [3]. Значно простіше розпочати бізнес у Грузії (4 місце за даним показником), ніж у Молдові (23 місце), однак найбільш проблемно – в Україні (52 місце) (табл. 2).

Протягом 12 років серед всіх країн Грузія досягла найвищого успіху у веденні бізнесу. Дохід на душу населення збільшився на 66%, бізнес виріс більше, ніж у три рази [4].

За даними економічної складової частини індексу глобалізації КОФ можна стверджувати про значне випередження Грузії порівняно з Україною та Молдовою; дана тенденція простежується з 2010 р. (рис. 1). Молдова за період 2010–2017 рр. значно погіршила свій рівень із 46 до 86 у 2017 р. Україна значно відставала від Молдови в 2010–2011 рр., а з 2014 р. її рівень перевищив рівень Молдови на 14 позицій (в 2017 р. – на 23 позиції) [5].

Протягом останніх років Україна значно почала випереджати Молдову. У підіндексах Молдова посідає особливо низьке місце в економічному процвітанні, на низькому рівні залишається вирішення проблематики банкрутства (що характерно і для України). Україна натомість посідає високі позиції в напрямку відкриття бізнесу, отриманні кредитів, свободи міжнародної торгівлі, проте суттєвою проблемою незначного

Таблиця 1

Індекс конкурентоспроможності 2017–2018: Україна, Грузія, Молдова

Критерії	Україна		Грузія		Молдова	
	2017–2018	2016–2017	2017–2018	2016–2017	2017–2018	2016–2017
Загальний індекс	81	85	67	59	89	100
Факторноорієнтованість (основні вимоги)	96	102	54	46	95	101
1. Інститути	118	129	50	43	119	128
2. Інфраструктура	78	75	69	65	88	86
3. Макроекономічне середовище	121	128	48	40	81	100
4. Охорона здоров'я та початкова освіта	53	54	69	64	97	95
Орієнтованість на ефективність	70	74	75	69	94	102
5. Вища освіта і професійна підготовка	35	33	87	89	83	91
6. Ефективність ринку товарів і послуг	101	108	50	46	97	107
7. Ефективність ринку праці	86	73	53	43	94	91
8. Розвиненість фінансового ринку	120	130	63	58	124	129
9. Рівень технологічного розвитку	81	85	70	65	53	58
10. Розмір внутрішнього ринку	47	47	100	101	120	124
Орієнтованість на інновації	77	73	112	113	124	131
11. Рівень розвитку бізнесу	90	98	99	102	120	127
12. Інноваційний потенціал	61	52	118	116	128	133

DoingBusiness 2017: Україна, Грузія, Молдова

Критерії	Україна		Грузія		Молдова	
	DB 2017	DB 2018	DB 2017	DB 2018	DB 2017	DB 2018
Легкість ведення бізнесу	80	76	16	9	44	44
Реєстрація підприємства	20	52	8	4	44	23
Отримання дозволу на будівництво	140	35	8	29	165	165
Підключення до електромереж	130	128	39	30	73	80
Реєстрація нерухомості	63	64	3	4	21	20
Кредитування	20	29	7	12	32	42
Захист інвесторів	70	81	7	2	42	33
Оподаткування	84	43	22	22	31	32
Міжнародна торгівля	115	119	54	62	34	35
Забезпечення виконання контрактів	81	82	16	70	62	62
Відновлення платоспроможності	150	149	106	57	60	65

просування в рейтингу залишається повільність просування економічних реформ у державах. Зростання ВВП поєднується із підвищенням рівня безробіття та непадінням середнього рівня зростання доходів. Бідність населення не зменшується, а лише зростає. Зубожіння поглиблюється в сільських районах.

На основі проведеного порівняльного аналізу конкурентоспроможності економік України, Молдови, Грузії як основних претендентів-конкурентів вступу до ЄС можна оцінити перспективність подальшої тісної взаємодії найбільш економічно розвинутого регіонального об'єднання ЄС із даними країнами. Для цього скористаємося методом аналізу ієрархій (MAI).

Метод аналізу ієрархій є систематичною процедурою для ієрархічного представлення елементів, що визначають суть будь-якої проблеми або задачі [6]. Метод полягає в декомпозиції задачі на простіші складові частини і подальшій обробці послідовності думок особи, що ухвалює рішення за парними порівняннями. У результаті може бути виражена відносна ступінь (інтенсивність) взаємодії елементів ієрархії. Ці думки потім зображуються чисельно. Метод аналізу ієрархії включає процедури синтезу множини думок, отримання пріоритетності критеріїв і знаходження альтернативних рішень.

Вершиною ієрархії, тобто ціллю, є визначення конкурентоспроможності України в світі через призму індексу конкурентоспроможності, індексу Doing Business та підіндексу економічної глобалізації KOF порівняно з основними претендентами на вступ до ЄС – Грузії та Молдови. На другому рівні ієрархії знаходяться фактори або критерії вибору для уточнення цілі.

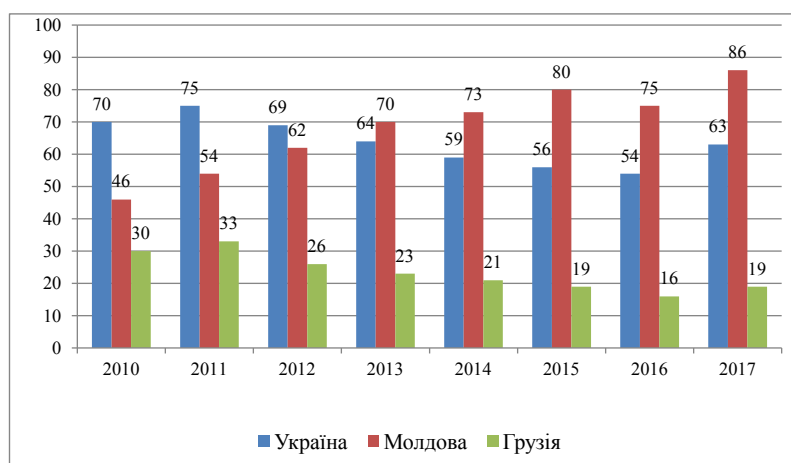

Рис. 1. Економічна глобалізація в KOF, 2010–2017

На основі дослідженої інформації приходимо до висновку, що для визначення конкурентоспроможності пріоритетне значення мають такі критерії оцінки (складові частини розглянутих індексів): факторна орієнтованість (складник глобального індексу конкурентоспроможності); орієнтованість на ефективність (складник глобального індексу конкурентоспроможності); орієнтованість на інновації (складник глобального індексу конкурентоспроможності); економічна глобалізація (складник індексу глобалізації KOF); легкість ведення бізнесу.

На третьому (нижньому) рівні знаходяться країни-кандидати, які повинні бути оцінені щодо критеріїв другого рівня. Потім необхідно кількісно відобразити критерії та графічно представити ієрархію.

Після аналізу глобальних показників розвитку України, Грузії та Молдови приходимо до висновку, що дані, на перший погляд, є різновимірними (табл. 3). Але метод аналізу ієрархій дозволяє вибрати найперспективнішу в глобальному розрізі, з якою ЄС логічніше посилювати зв'язки.

Таблиця 3

Показники порівняльної оцінки конкурентоспроможності

	Україна	Грузія	Молдова
Факторна орієнтованість	96	54	95
Орієнтованість на ефективність	70	75	94
Орієнтованість на інновації	77	112	124
Економічна глобалізація	63	19	86
Легкість ведення бізнесу	76	9	44

Тепер застосуємо MAI для вибору найперспективнішої країни з погляду її глобальності, відкритості та доступності для співпраці. Першим кроком є оцінка критеріїв. Побудуємо матрицю парних порівнянь для критеріїв, тобто другий рівень ієрархії (на першому рівні ціль, на третьому – альтернативи). Для цього побудуємо матрицю розміром 5x5 (за кількістю критеріїв) і підпишемо рядки та стовпці назвами критеріїв. Для того, щоб заповнити таблицю попарно, порівнюємо критерії із рядка з критерієм зі стовпчика. Значення зі шкали відносної важливості вписуємо в комірки, утворені перетином відповідного рядка і стовпця (табл. 4). Діагональ даної матриці заповнена значенням «1», а комірки, які знаходяться під діагоналлю, матимуть обернені значення до тих, які знаходяться вище діагоналі.

Спочатку визначимо оцінки компонент власного вектора. Для критерію «Економічна глобалізація» він становить:

$$\sqrt[5]{5 * \frac{1}{3} * 3 * 1 * 6} = 1,974.$$

Отримавши суму оцінок власних векторів (7,698), розраховуємо нормалізовані оцінки вектора пріоритетів для кожного критерію, розділивши значення оцінки власного вектору на отриману суму. Для цього ж критерію «Економічна глобалізація» маємо:

$$1,974 / 7,698 = 0,25648.$$

Необхідно перевірити, наскільки судження були не суперечними під час заповнення матриці попарних порівнянь критеріїв. Для цього необхідно розрахувати ІУ для даної матриці. Спочатку сумуємо кожний стовпець, потім сума першого стовпця множить на величину першої компоненти вектора пріоритетів, сума другого стовпця – на другу компоненту і т.д. Потім отримані числа додаються. Таким чином отримали величину $\lambda_{max} = 5,35$. ІУ становить:

$$IU = (5,35 - 5) * (5 - 1) = 0,0879.$$

Розділивши ІУ на число, яке відповідає випадковій узгодженості матриці 5-го порядку, яке рівне 1,12 (табл. 3.2), отримуємо ВУ:

$$BU = 0,0879 / 1,12 * 100\% = 7,81\%.$$

Отже, ВУ < 10%, тому переглядати судження в матриці порівняння умовної ваги критеріїв не потрібно.

Для оцінки факторноорієнтованості країн побудуємо матрицю порівнянь, в якій попарно порівнюємо альтернативу із рядка з альтернативою зі стовпця щодо критерію «Факторна орієнтованість», ніякі інші критерії не враховуються. Значення зі шкали відносної важливості вписуємо в комірки, утворені перетином відповідних рядка та стовпця. Таким чином отримуємо матрицю порівняння третього рівня за критерієм «Факторна орієнтованість» (табл. 5).

Як і в попередній матриці, так і у всіх наступних діагональ заповнюємо значенням «1», а комірки, які знаходяться нижче діагоналі – оберненими значенням до тих, які знаходяться вище діагоналі.

Таблиця 4

Матриця порівняння умовної ваги критеріїв

	Факторна орієнтованість	Орієнтованість на ефективність	Орієнтованість на інновації	Економічна глобалізація	Легкість ведення бізнесу	Оцінка компонент власного вектора	Нормалізовані оцінки вектора пріоритетів
Факторна орієнтованість	1	1/9	1	1/5	1/2	0,407	0,05282
Орієнтованість на ефективність	9	1	9	3	5	4,139	0,53771
Орієнтованість на інновації	1	1/9	1	1/3	1/5	0,375	0,04870
Економічна глобалізація	5	1/3	3	1	6	1,974	0,25648
Легкість ведення бізнесу	2	1/5	5	1/6	1	0,803	0,10428
Сума:	18	1,75	19	4,714	12,667	7,698	$\lambda_{max} = 5,35$ $IU = 0,0879$ $BU = 7,81\%$

Таблиця 5

Матриця порівняння третього рівня за критерієм «Факторна орієнтованість»

Факторна орієнтованість	Україна	Молдова	Грузія	Оцінка компонент власного вектора	Нормалізовані оцінки вектора пріоритетів
Україна	1/7	1	1/5	0,306	0,07193
Молдова	1/3	5	1	1,186	0,27896
Грузія	1	7	3	2,759	0,64912
Сума:	1,476	13,000	4,200	4,250	$\lambda_{\max} = 3,065$ $IY = 0,032$ $BY = 5,59\%$

Таблиця 6

Матриця порівняння 3-го рівня за критерієм «Орієнтованість на ефективність»

Орієнтованість на ефективність	Україна	Молдова	Грузія	Оцінка компонент власного вектора	Нормалізовані оцінки вектора пріоритетів
Україна	1/6	1	3	0,793701	0,16176
Молдова	1/9	1/3	1	0,333333	0,06793
Грузія	1	6	9	3,779763	0,77031
Сума:	1,278	7,333	13,000	4,907	$\lambda_{\max} = 3,054$ $IY = 0,027$ $BY = 4,62\%$

Таблиця 7

Матриця порівняння третього рівня за критерієм «Орієнтованість на інновації»

Орієнтованість на інновації	Україна	Молдова	Грузія	Оцінка компонент власного вектора	Нормалізовані оцінки вектора пріоритетів
Україна	1/6	1	4	0,874	0,17626
Молдова	1/9	1/4	1	0,303	0,06111
Грузія	1	6	9	3,78	0,76263
Сума:	1,278	7,250	14,000	4,956	$\lambda_{\max} = 3,108$ $IY = 0,054$ $BY = 9,3\%$

ВУ матриці дорівнює 3,24%, тобто менша 10%, тому переглядати судження в матриці порівняння третього рівня за критерієм «Факторна орієнтованість» не потрібно.

Тепер проаналізуємо критерій «Орієнтованість на ефективність». Побудуємо матрицю порівнянь, у якій попарно порівнюємо альтернативу із рядка з альтернативою зі стовпця щодо критерію «Орієнтованість на ефективність». Значення зі шкали відносної важливості вписуємо в комірки, утворені перетином відповідних рядка та стовпця. Таким чином отримаємо матрицю порівняння третього рівня за критерієм «Орієнтованість на ефективність» (табл. 6).

ВУ матриці дорівнює 4,62%, тобто менша 10%, тому переглядати судження в матриці порівняння третього рівня за критерієм «Орієнтованість на ефективність» не потрібно.

Побудуємо матрицю порівнянь, у якій попарно порівнюємо альтернативу із рядка з альтернативою зі стовпця щодо критерію «Орієнтованість на інновації». Значення зі шкали відносної важливості вписуємо в комірки, утворені перетином відповід-

них рядка та стовпця. Таким чином отримаємо матрицю порівняння третього рівня за критерієм «Орієнтованість на інновації» (табл. 7).

ВУ матриці дорівнює 9,3%, тобто менша 10%, тому переглядати судження в матриці порівняння третього рівня за критерієм «Орієнтованість на інновації» не потрібно.

Побудуємо матрицю порівнянь, у якій попарно порівнюємо альтернативу із рядка з альтернативою зі стовпця щодо критерію «Економічна глобалізація». Значення зі шкали відносної важливості вписуємо в комірки, утворені перетином відповідних рядка та стовпця. Таким чином отримаємо матрицю порівняння третього рівня за критерієм «Економічна глобалізація» (табл. 8).

ВУ матриці дорівнює 3,18%, тобто менша 10%, тому переглядати судження в матриці порівняння третього рівня за критерієм «Економічна глобалізація» не потрібно.

Побудуємо матрицю порівнянь, у якій попарно порівнюємо альтернативу із рядка з альтернативою зі стовпця щодо критерію «Легкість ведення бізнесу».

Матриця порівняння третього рівня за критерієм «Економічна глобалізація»

Економічна глобалізація	Україна	Молдова	Грузія	Оцінка компонент власного вектора	Нормалізовані оцінки вектора пріоритетів
Україна	1/2	1	8	1,587	0,35684
Молдова	1/9	1/8	1	0,240	0,05406
Грузія	1	2	9	2,621	0,58913
Сума:	1,611	3,125	18,000	4,449	$\lambda_{\max} = 3,036$ $IY = 0,018$ $BY = 3,18\%$

Таблиця 9

Матриця порівняння третього рівня за критерієм «Легкість ведення бізнесу»

Легкість ведення бізнесу	Україна	Молдова	Грузія	Оцінка компонент власного вектора	Нормалізовані оцінки вектора пріоритетів
Україна	1/3	1	7	1,326	0,28974
Молдова	1/9	1/7	1	0,251	0,05490
Грузія	1	3	9	3,000	0,65536
Сума:	1,444	4,143	17,000	4,578	$\lambda_{\max} = 3,08$ $IY = 0,04$ $BY = 6,92\%$

Таблиця 10

Таблиця кінцевих результатів

Альтернативи	Критерії					Глобальні пріоритети
	Факторна орієнтованість	Орієнтованість на ефективність	Орієнтованість на інновації	Економічна глобалізація	Легкість ведення бізнесу	
	Числове значення вектора пріоритету					
	0,05282	0,53771	0,0487	0,25648	0,10428	
Грузія	0,64912	0,77031	0,76263	0,58913	0,65536	0,705072
Україна	0,07193	0,16176	0,17626	0,35684	0,28974	0,221097
Молдова	0,27896	0,06793	0,06111	0,05406	0,05490	0,073829

Значення зі шкали відносної важливості вписуємо в комірки, утворені перетином відповідних рядка та стовпця. Таким чином отримаємо матрицю порівняння третього рівня за критерієм «Легкість ведення бізнесу» (табл. 9).

ВУ матриці дорівнює 6,92%, тобто менша 10%, тому переглядати судження в матриці порівняння третього рівня за критерієм «Легкість ведення бізнесу» не потрібно.

Для того, щоб отримати кінцевий результат за допомогою МАІ, необхідно підрахувати значення глобальних пріоритетів для кожної з альтернатив (табл. 10). Для цього з табл. 3 перенесемо значення вектора пріоритету для кожного критерію. Для кожної з альтернатив заповнюємо стовпці критеріїв значеннями локальних векторів пріоритету, отриманих відповідно в табл. 5, 6, 7, 8, 9.

Підрахуємо значення глобального пріоритету для кожної альтернативи, підсумувавши добутки значення вектора пріоритету для критерію і значення вектору локального пріоритету даної альтернативи щодо даного критерію, тобто для альтернативи «Грузія» маємо глобальний пріоритет:

$$0,05282 \cdot 0,64913 + 0,53771 \cdot 0,77031 + 0,0487 \cdot 0,76263 + 0,25648 \cdot 0,58913 + 0,10428 \cdot 0,65536 = 0,705072.$$

Висновки з проведеного дослідження.

Отже, за допомогою МАІ можна зробити висновок, що Грузія є найперспективнішою в глобальному розрізі. Її успішність за рівнем конкурентоспроможності, економічної глобалізації та легкості ведення бізнесу вища, порівняно з Україною та Молдовою, що демонструється й офіційною статистикою. На другому місці знаходиться Україна, на третьому – Молдова.

Таким чином, незважаючи на вигідне географічне розташування України, яке може приваблювати країни ЄС для тісної співпраці, існують значні відставання нашої держави в передових економічних рейтингах світу, що, порівняно і з пострадянськими країнами (Грузія, Молдова), свідчить про негативні тенденції. Проведений порівняльний аналіз демонструє необхідність чіткого реагування національних інститутів на покращення позицій України в складових частинах розглянутих підіндексів.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. EU signs pacts with Ukraine, Georgia and Moldova [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.bbc.com/news/world-europe-28052645>.
2. World Economic Forum [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://reports.weforum.org/global-competitiveness-index-2017-2018/>.
3. Doing Business 2018 // World Economic Group [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.doingbusiness.org/~media/WBG/DoingBusiness/Documents/Annual-Reports/English/DB2018-Full-Report.pdf>.
4. Mykhalchenko I.G. Competitiveness Prospects of Ukrainein Global World / [I.G. Mykhalchenko, G.A. Radchenko, O.V. Polous] // Innovations in the development of socio-economic systems: microeconomic, macroeconomic and mesoeconomic levels. – Vol. 1. – Lithuania : Izdevnieciba Baltija Publishing, 2016. – P. 262–277.
5. KOF Index of Globalization [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://globalization.kof.ethz.ch/>.
6. Саати Т. Аналитическое планирование. Организация систем / Т. Саати, К. Кернс. – М. : Радио и связь, 1991. – 224 с.

REFERENCES:

1. EU signs pacts with Ukraine, Georgia and Moldova [Elektronnyy resurs]. – Rezhym dostupu : <http://www.bbc.com/news/world-europe-28052645>.
2. World Economic Forum [Elektronnyy resurs]. – Rezhym dostupu : <http://reports.weforum.org/global-competitiveness-index-2017-2018/>.
3. Doing Business 2018 // World Economic Group [Elektronnyy resurs]. – Rezhym dostupu : <http://www.doingbusiness.org/~media/WBG/DoingBusiness/Documents/Annual-Reports/English/DB2018-Full-Report.pdf>.
4. Mykhalchenko I.G. Competitiveness Prospects of Ukrainein Global World / [I.G. Mykhalchenko, G.A. Radchenko, O.V. Polous] // Innovations in the development of socio-economic systems: microeconomic, macroeconomic and mesoeconomic levels. – Vol. 1. – Lithuania : Izdevnieciba Baltija Publishing, 2016. – P. 262–277.
5. KOF Index of Globalization [Elektronnyy resurs]. – Rezhym dostupu : <http://globalization.kof.ethz.ch/>.
6. Saati T. Analiticheskoye planirovaniye. Organizatsiya sistem / T. Saati, K. Kerns. – M. : Radio i svyaz, 1991. – 224 s.

Mykhalchenko I.G.

Candidate of Economic Sciences,
Senior Lecturer at Economic Department,
National Aviation University of Kyiv

Myslyk Y.A.

Student
National Aviation University of Kyiv

COMPARATIVE ESTIMATION OF COMPETITIVENESS OF UKRAINE

The post-industrial phase of world economic development requires countries to actively move towards increasing the competitiveness of the national economy, forming a powerful innovative, scientific and technical potential, and a favorable business environment. Only in such conditions it'll be possible to take deserving positions in international markets, including in the European one.

The declared geo-economic policy of Ukraine to integrate into the EU requires a detailed analysis of the development level in globalization processes in comparison with the closest competitors for joining the EU – Georgia and Moldova. Therefore, it was considered to conduct a comparative analysis of the competitiveness of these countries in the conditions of globalization. It was considered the place of Ukraine, Georgia and Moldova in Competitiveness Index 2017–2018, Doing Business 2017, economic globalization of KOF.

To estimate the comparative advantages of Ukraine, Georgia and Moldova it was used the method of hierarchy analysis which is the systematic procedure for the hierarchical representation of elements that determine the essence of any problem or task. The method consists of decomposing the problem into more simple parts and further processing the sequence of opinions of the person who makes decisions on pair comparisons. As a result, the relative degree (intensity) of the interaction of elements in the hierarchy can be expressed. These thoughts are then depicted numerically.

In our case, the top of the hierarchy is to determine Ukraine's competitiveness in the world through the prism of the competitiveness index, the Doing Business index and the sub-index of economic globalization of KOF. At the second level of the hierarchy there are factors or criteria for choosing to refine the goal.

On the basis of the information obtained, we conclude that the following criteria for assessment are of paramount importance for the determination of competitiveness: factor orientation (component of the global competitiveness index); focus on efficiency (component of the global competitiveness index); orientation on innovation (component of the global competitiveness index); economic globalization (component of globalization index KOF); doing business.

As the result, we conclude that Georgia is the most promising in the global context. Its success in terms of competitiveness, economic globalization and ease of doing business is higher, compared to Ukraine and Moldova, which in principle also shows official statistics. Ukraine is in second place and Moldova is in the third place.

The comparative analysis demonstrated the need for a clear reaction of national institutes to improve Ukraine's position in global economic world with the aim to join EU.